

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. Eugeniu Carada, nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avp.ro> E-mail: avp@avp.ro

Ombudsman

RECOMANDAREA
Nr. 9 din 22 decembrie 2011
referitoare la aplicarea dreptului privind protecția copiilor și a tinerilor

Domnișoara Andreea Agache, aflată în plasament la Complexul de Servicii pentru Protecția Copilului – Apartamente de Tip Familiar situat în str. Cetatea de Baltă nr. 131, bl. 1, sc. B, ap. 12, sectorul 6, municipiul București, s-a adresat instituției Avocatul Poporului prin petiția înregistrată sub nr. 8599 din 28 noiembrie 2011 în care sesizează o posibilă încălcare a art.49 din Constituție, care prevede protecția copiilor și a tinerilor.

Referitor la cele sesizate de petentă, în temeiul dispozițiilor art. 4 și 22 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, s-a efectuat o anchetă la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului din sectorul 6 București, în urma căreia s-au desprins următoarele concluzii:

A fost revocată măsura specială de protecție-plasament pentru tânăra Andreea Aghache prin Hotărârea nr. 845/2011, dată de Comisia pentru protecția copilului din cadrul Consiliului local sector 6, deși tânăra își continuă studiile postliceale de zi la o școală cu specializare asistent medical generalist.

Vătămarea adusă tinerei este mai mult decât evidentă întrucât Comisia și-a întemeiat hotărârea numai pe propunerile sale. Comisia nu a manifestat obiectivitate în aprecierea situației privită în integralitatea sa, au fost înlăturate neîntemeiat toate declarațiile și apărările tinerei Aghache, nu a fost ascultată și minora Aghache Alexandra în vârstă de 13 ani, sora petentei, împreună cu care locuia în același apartament, și au fost luate în considerare numai propunerile Comisiei și anume, mutarea tinerei într-o altă locuință de tip social situată în cartierul Rahova, separat de sora sa minoră, cu care a crescut și căreia îi oferă protecție și ocrotire corespunzătoare.

Observăm că este dreptul copilului de a fi ascultat în orice procedură judiciară sau administrativă care îl privește. În funcție de vârsta acestuia, ascultarea copilului ce a împlinit 10 ani este obligatorie, iar înainte de această vârstă lasă autorității competente posibilitatea să aprecieze dacă audierea copilului este sau nu necesară pentru soluționarea cauzei [art. 24 alin. (2) din Legea nr. 272/2004].

Specificitatea cazului prezentat vizează aspecte particulare ale relațiilor personale dintre tânără și sora sa minoră și intră sub incidența dispozițiilor Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, ceea ce înseamnă că respectarea principiului interesului superior al copilului sau tânărului"(...) va prevala în toate demersurile și deciziile care privesc copii, întreprinse de autoritățile publice și de organismele private autorizate.

Cu alte cuvinte, reglementarea relațiilor dintre copil și autorități publice ori organisme private responsabile de protecția copilului impune principiul interesului superior al copilului. Astfel cum am mai amintit, Legea nr. 272/2004 proclamă principiul respectării și promovării cu prioritate a interesului superior al copilului și dispune că orice reglementare în domeniul respectării și promovării drepturilor copilului și orice act juridic emis sau, după caz, încheiat, în acest domeniu se subordonează acestui principiu, care se impune și în legătură cu drepturile și obligațiile ce revin autorităților publice responsabile de protecția copilului, în lipsa părinților, și va prevala în toate demersurile și deciziile care privesc copilul.

Noțiunea de interes superior al copilului minor are un caracter complex, fiind determinată de factori multipli care trebuiau să fie apreciați de către Comisie. În configurarea interesului superior al copilului putea fi reținut criteriul stabilității și continuității în creșterea și educarea acestuia. Astfel, minora în vârstă de 13 ani care a locuit împreună cu sora sa mai mare, nu poate fi despărțită și apreciem că tânăra Aghache Andreea poate rămâne în continuare în același apartament.

Un alt criteriu, ținând cont de interesul superior al copilului minor, este acela de a beneficia de un climat liniștit, propice dezvoltării lui fizice și psihice, legătura afectivă dintre surori, gradul de atașament și de interes pe care tânăra l-a manifestat față de sora sa minoră poate justifica admiterea cererii de rămânere în continuare în spațiului în care au locuit împreună.

Pe de altă parte, ocrotirea minorului este o idee centrală a dreptului. Situația sa reală, lipsa de maturitate fizică și intelectuală, justifică o protecție juridică deosebită a minorei. Principiul soluționării acestei probleme "spre binele copilului" nu este nou, îl întâlnim în dispozițiile Codul civil român, precum și în Codul familiei.

Trebuie observat că art. 51 alin. (1) din Legea nr. 272/2004, prevede: copilul beneficiază de protecția specială prevăzută de această lege, până la dobândirea capacității depline de exercițiu.

Potrivit art. 51 alin. (2) din lege, la cererea tânărului, exprimată după dobândirea capacității depline de exercițiu, dacă își continuă studiile într-o formă de învățământ la zi, protecția specială se acordă, în condițiile legii, pe toată durata continuării studiilor, dar fără a se depăși vârsta de 26 ani.

Legiuitorul a prevăzut așadar, distinct, cu caracter de excepție, posibilitatea prelungirii protecției speciale, în ipotezele expres menționate de art. 51 alin. (2) și (3) din lege, ceea ce înseamnă că potrivit regulii *exceptio est strictissimae interpretationes*, neîndeplinirea condițiilor legale, cum ar fi de exemplu, continuarea studiilor într-o formă de învățământ la distanță și nu de zi, înlătură această posibilitate.

Este și cazul tinerei Aghache Andreea care își continuă studiile la forma de învățământ de zi.

Considerăm că împrejurările inițiale care au impus instituționalizarea nu s-au modificat, neimpunându-se astfel revocarea măsurii speciale de protecție a plasamentului, în condițiile în care tânăra nu se poate reintegra în familie, întrucât nu este recunoscută de tată, fiind născută dintr-o relație de concubinaj, iar mama sa nu își poate exercita drepturile și obligațiile părintești față de copiii săi.

Față de cele constatate și concluziile formulate, Avocatul Poporului apreciază că Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului sector 6 București nu a luat măsurile legale ce se impuneau în vederea respectării reglementărilor legale în vigoare privind protecția copiilor și a tinerilor;

Având în vedere petiția domnișoarei Andreea Aghache privind încălcarea dreptului referitor la protecția copiilor și a tinerilor, prevăzut de art. 49 din Constituția României, de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului din sectorul 6 București și concluziile anchetei Avocatului Poporului;

În temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României și ale art. 13 lit. c), art. 21 și art. 23 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, emit prezenta:

RECOMANDARE

1. Ministrul muncii, protecției sociale și familiei urmează să examineze situația creată prin nerespectarea dispozițiilor constituționale și legale referitoare la protecția copiilor și a tinerilor, de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului din sectorul 6 București,
2. Ministrul muncii, protecției sociale și familiei va informa Avocatul Poporului asupra măsurilor luate.

Avocatul Poporului,

Prof. univ. dr. Gheorghe Iancu